

ACOD-ONDERWIJS

ONDERAFDELING GEPENSIONEERDEN

Secretariaat: Bagattenstraat 158 - 9000 Gent
Tel.: 09/269.93.40
Fax: 09/269.93.44

Mededelingenblad CONTACT

Jaargang 35 nr.7 september 2008

18 september 2008: op stap in het Stedelijk Natuurreservaat BOURGOYEN-Ossemeersen

In het westen van Gent en op amper 3 km van het Gravensteen ligt een waardevol natuurgebied van 230 hectare (2,3 km²) dat ontsnapte aan de verstedelijking. Het open landschap bestaat er uit vochtige graslanden, doorsneden met sloten en grachten. Deze schitterende groene oase in de Gentse stadsrand is een paradijs voor planten en dieren. Het is een van de meest vogelrijke reservaten in Vlaanderen.

Van op de wandelpaden kunnen de bezoekers volop van deze natuur genieten! Er zijn 3 wandelpaden die de bezoeker leiden langs de typische biotopen van het gebied.

I. Meersen en donk

Het landschap van de Bourgoyen-Ossemeersen is een vallei, uitgeschuurd door de Leie, met vochtige graslanden die 's winters onder water lopen. Zulke natte graslanden worden bij ons meersen genoemd. Ze liggen op een bodem van klei die nauwelijks water doorlaat. Het deel ten noorden van de Leie heet de Bourgoyen, het deel ten zuiden ervan de Ossemeersen. Bijna centraal in de Bourgoyen ligt een zandige hoogte of donk met daarop het historische Valkenhuis (1624) dat nu als beheersboerderij dienst doet. De naam Valkenhuis komt van de periode toen er in het westen van Gent een groot jachtterrein was waar edelen aan valkenjacht deden. Het Valkenhuis was hun rust- en eetplaats.

II. Beschermd gebied en landschap

Sinds 1974 koopt de Stad Gent gronden aan in de Bourgoyen-Ossemeersen. In 2007 is 95% van de totale oppervlakte van 230 ha in eigendom van de Stad. Natuurpunt vzw heeft ± 7 hectare in eigendom, het Vlaams Gewest (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) ± 1 hectare.

Het dagelijkse terreinbeheer van de percelen in stadseigendom wordt uitgevoerd vanuit de Valkenhuishoeve met stedelijke natuurarbeiders die, afhankelijk van het seizoen, knotbomen en houtkanten snoeien, wegbermen en distels maaien, afsluitingen plaatsen, Voor het beheer van de grote graslandpercelen sluiten de Stad Gent en Natuurpunt Gent overeenkomsten af met landbouwers die de graslanden hooien en/of laten (na)beweiden met runderen. Het spoorwegdijkgebied, de zone rond de Kroosvarenplas en enkele ruigtes worden beheerd door Natuurpunt Gent.

III. Natuurbeheer en inrichtingsproject

- A. Een van de belangrijkste **beheersmaatregelen** is de regeling van de waterhuishouding. Vanaf half oktober wordt het regenwater opgehouden, waardoor het gebied langdurig

overstroomt. Op die manier worden de vroegere overstromingen van de Leie nagebootst. Pas vanaf maart wordt het water langzaam afgevoerd via sluisjes en een pompinstallatie in de oude watermolen. De Canadese gans en muskusrat worden in het natuurreservaat actief bestreden.

Van de water- en weidevogels valt de grutto het meest op, maar ook kievit, scholekster, kuifeend, slobbeend, krakeend en bergeend broeden er jaarlijks. De zomertaling en de aalscholver broeden op en rond de grote plas aan de Loopgracht. Als exoot heeft de Canadese gans een prominente plaats ingenomen.

's Winters loopt het laagste deel van het reservaat onder water. In dit bijna ontoegankelijke gebied komen dan grote concentraties watervogels voor. De Bourgoyen zijn een belangrijk overwinteringsgebied voor de smient, winter taling, slobbeend, pijlstaart, krakeend en kempfaan. Vanaf maart zakt het water geleidelijk waardoor er plaatselijk plassen en slikveldjes overblijven die een grote aantrekkingskracht uitoefenen op steltlopers zoals watersnip, tureluur, wulp, oeverloper en witgatje. Zij komen er baden en voedsel zoeken.

Een van de meest typische landschapselementen is de knotwilg, waarin de steenuil, holenduif en diverse mezensoorten graag vertoeven. De elzen en wilgen in de houtkanten verdragen de hoge waterstanden goed en herbergen talrijke zangvogels.

- B. Het instrument '**natuurinrichting**' maakt deel uit van het natuurbeleid van de Vlaamse Regering. Met natuurinrichting worden geen bijkomende gebieden afgebakend, maar wil de overheid de bestaande natuurgebieden beter inrichten en laten ontwikkelen.

Het eerste deel: baggeren Loopgracht

Om de levenskwaliteit van watergebonden planten en dieren in het natuurreservaat te verzekeren, is voldoende en kwaliteitsvol water nodig in combinatie met een gezonde waterbodem. De diepte van de waterloop speelt hierbij een cruciale rol: vorstvrij water in de winter en geen droogval in de zomer. Daarom werd in februari tot juni 2004 over een lengte van 1,8 km alle slib uit de Loopgracht verwijderd en afgevoerd. Zo'n 30.000 ton slib werd afgevoerd. Kostprijs van het ruimen van de Loopgracht: 1,32 miljoen euro.

Het tweede deel: grond- en waterwerken

In februari 2005 werd gestart met de grond- en waterwerken. Het afgraven van de 15 ha grote 'Schapenweide' (een opgespoten terrein met slib van de uitgegraven Ringvaart aan de R4) vormt het hart van het natuurinrichtingsproject. De afgraving verhoogt de oppervlakte natte meersen aanzienlijk. De vrijgekomen grond werd deels hergebruikt bij de aanleg van de geluidswerende grondwallen. Het volume afgegraven grond bedroeg 195.000 m³. Ter hoogte van de Meerskant werd een geluidswerend scherm geplaatst om de waardevolle hooilanden daar te sparen. In dit tweede deel werden ook stuwen geplaatst die een betere regeling van de waterhuishouding mogelijk maken, een houtwal langs de Drongensesteenweg, twee vleermuizenkokers en een oeverwaluwenwand.

Het derde deel: infrastructuurwerken

In januari 2006 werd gestart met de derde fase. In deze laatste fase werd de

natuurrecreatieve infrastructuur op punt gezet: het heraanleggen van het wandelcircuit en van de beheerwegen, het inrichten van de zes gebiedstoegangen, het plaatsen van zitbanken, het planten van een hoogstamboomgaard aan de Valkenhuishoeve, de bouw van twee vogelkijkhutten, het afvlakken van de taluds van de centrale ophoging rond het Valkenhuis, enz. De kostprijs van deze infrastructuurwerken bedroeg 765.627 euro

IV. Fauna

Zoals reeds eerder gezegd, onder 'Natuurbeheer en inrichtingsproject' zijn de Bourgoyen vooral bekend door de grote aantallen watervogels die in het winterhalfjaar aangetrokken worden door het opgehouden regenwater.

Bijna iedere winter wordt de befaamde 1%-norm gehaald voor de slobeend (400 ex.). Kleinere aantallen van de pijlstaart, de kraakeend en de kuifeend vervolledigen het rijtje. De meeste eenden, kieviten en watersnippen verlaten in de schemering de Bourgoyen om 's nachts te gaan foerageren in de Leievallei.

Er komen ook vogels slapen in het gebied: meeuwen, wulpen en kemphanen.

Andere leuke soorten zijn de bosuil (aan de Grutto in 2006!), de boomvalk, de sperwer, de koekoek en de kleine bonte specht.

V. Flora

Het jarenlange extensieve beheer in de Bourgoyen werpt zijn vruchten af. De meeste percelen kennen een bonte mengeling van bloeiende planten. De natste delen worden gedomineerd door de tweerijige zegge in het perceel en de scherpe zegge langs de slootjes aan de perceelsranden. Op kale plekken vind je het zilverschoon en het moeras-vergeet-mij-nietje. Iets hoger komen we in de dottergraslanden. De dotterbloem is vooral opvallend tot begin mei. Wanneer ze uitgebloeid is, wordt ze vervangen door de echte koekoeksbloem, de egelboterbloem, het reukgras, de waterbies, de moerasrolklaver, de rietorchis, de schildereprijs en hier en daar door het pijptorkruid.

We verwachten jullie op 18 september om samen dit natuurgebied te verkennen!

Freddy D'havé
secretaris

Onze activiteiten

- a. Op **donderdagmiddag, 18 september 2008** plannen we een natuurwandeling, o.l.v. onze ondervoorzitter **Willy Emery**, in de vernieuwde Bourgoyen-Ossemeersen. Dit natuurgebied is 230 ha (2,3km²) groot. We voorzien een wandeling langs het Bourgoyenpad. Het reservaat kan dan in zijn volle omvang "ontdekt" worden. (5,5 km). Ter plaatse kunnen we dan kiezen tussen dit pad of het kortere Meerskantpad (4,4 km). **Samenkomst:** om 14u30 aan de ingang van het reservaat: aan het nieuwe, onlangs ingehuldigde, bezoekerscentrum op het einde van de Driepikkelstraat te Mariakerke. **Te bereiken:**
met trolleybus 3 – vanuit het stadscentrum neemt u trolleybus 3 en stapt u af aan de halte Jutestraat.
met de auto – er is grote parkeergelegenheid
Inschrijven ten laatste op 8 september met de antwoordstrook achteraan het blad of **per mail** (freddy.d.have@telenet.be - let op de **d** tussen **2** puntjes!) of **per telefoon:** 09/221.12.36 of GSM 0474/31.26.30 (Freddy D'havé)

Schrijf zeker in, dan weten we met hoeveel we zullen zijn!

- b. **Op vrijdagavond, 26 september 2008 stelt S-Academie (S-Plus) het activiteitenprogramma 2008-2009 voor te Hamme.** We kunnen er per bus naartoe gaan. Een "Showproject" met zang, dans en sketch wordt ons aangeboden. Alle S-Plusleden kunnen mee. Busvervoer 7 €. Vertrek om 18u aan de P & R Gentbrugge. **S-Plusleden kregen een persoonlijke uitnodiging met antwoordkaart, terug te sturen vóór 12 september.**
- c. **Op donderdagnamiddag, 23 oktober 2008 houden de gepensioneerden van ACOD, gewest Oost-Vlaanderen hun jaarlijks feest te Gentbrugge.** Om **13u30** worden de leden en hun partner, met gratis koffie en gebak, verwacht in de feestzaal van het **Dienstencentrum van Gentbrugge**, Braemkasteelstraat 29, 9050 te Gentbrugge. Clown Rocky, accordeonist Cliff en Mieke brengen een spetterend programma met muziek, zang en humor.
Deelname in de kosten: € 2,5 per deelnemer.
De inschrijving gebeurt uitsluitend door storting op rekeningnr. 877-1407301-38 van ACOD Algemeen, Bagattenstraat 160, 9000 Gent, uiterlijk tot 16 oktober.
Vermelding: "Feest 23/10/2008 + aantal personen)
Er kan NIET meer ingeschreven worden via betaling op het secretariaat!
- d. **Op vrijdagmiddag, 14 november 2008** gaat ons **jaarlijks banket** door in de **Salons Van Caneghem te Merelbeke.**
Het menu:
Aperitief met hapjes
Romig soepje van tuinkers
Gegratineerd vispannetje
Speenvarkencarré met boschampignons en portosaus
Bavarois van Williamspeer en karamel
Mokka en zoete lekkernijen

Prijs: € 46 per persoon (aperitief, koffie of thee, aangepaste wijnen en glaasje champagne achteraf inbegrepen)
Inschrijven via antwoordstrook achteraan ons blad en betalen ten laatste op 01/11/2008.
- e. **Op donderdag, 4 dec. 2008 om 14u30** brengen we een geleid bezoek aan de prestigieuze **tentoonstelling: Vlaamse wandtapijten voor de Bourgondische hertogen**, in de **St. Pietersabdij te Gent.**
Afspraak: om 14u30 in de hall van de St. Pietersabdij.
Prijs: € 10 – ingangsticket en gids
Inschrijven via antwoordstrook achteraan ons blad en betalen ten laatste op 01/11/2008.

Activiteiten i.s.m. bevriende organisaties:
--

- a. **Op zondagmorgen, 19 oktober 2008** kunnen we genieten van een Herfstconcert in de polyvalente zaal van het **Woon- & Zorgcentrum DOMINO, St. Margrietstraat te Gent.** Het koor "De Rode Roos" en de solisten van **Arte Vocale** verzorgen het programma.

Deuren open om 10u30, concert van 11u tot 13u.

Prijs: € 6.

Kaarten te bekomen via antwoordstrook achteraan ons blad en betalen ten laatste op 01/10/2008 op ons rekeningnr. 001-1173234-95 van Gepensioneerden ACOD-Onderwijs Gent.

Na betaling zullen de kaarten opgestuurd worden of klaarliggen aan de ingang, de dag zelf.

- b. Op woensdagnamiddag, 29 oktober 2008 is er de modeshow met de wintercollectie in de polyvalente zaal van het Woon- & Zorgcentrum DOMINO, St. Margrietstraat te Gent.**

Deuren open om 13u30. Show om 14u.

Prijs: € 3 (koffie en taart inbegrepen)

Kaarten te bekomen via antwoordstrook achteraan ons blad en betalen ten laatste op 01/10/2008 op ons rekeningnr. 001-1173234-95 van Gepensioneerden ACOD-Onderwijs Gent.

Na betaling zullen de kaarten opgestuurd worden of klaarliggen aan de ingang de dag zelf.

Tijdens de Seniorenweek in Gent, van maandag 17 tot en met zondag 23 november 2008 staan interessante activiteiten op het programma.

Hier een voorproefje: we kunnen naar de opening op maandag 21/11 om 10u met algemene vergadering in het Stadhuis, een toneelvoorstelling bijwonen op vrijdag 21/11 en een concert bijwonen in het Conservatorium op zondag 23/11. Geïnteresseerd?

Houd die data vrij: meer inlichtingen en kaarten bestellen in ons oktobernummer.

Activiteiten i.s.m. de S-Plus Cultuuracademie onder leiding van Jacques Fonteyne:

- Op de dag van de uitstappen is Jacques ook te bereiken op het GSM nr. 0479/86.52.71
- Inschrijven: u mag Jacques bellen vanaf 6u tot 23u op het nr. 09/259.59.02 –
- **Uw inschrijving is pas geldig na betaling op rekeningnr 652-7999510-02 van Cultuuracademie**
- Bij onverwachts NIET deelnemen op de dag zelf, gelieve Jacques te verwittigen op zijn GSM.
- Afspraak in de hal van het station 20 à 15 min vóór uur van vertrek.
- **Jacques heeft steeds een Rail-Pass ter beschikking voor - 65jarigen: € 14,20 H & T**

- a. Op donderdag, 4 september 2008 bezoek aan de tentoostelling "The British Royal Collection" in het KMSK te Brussel.**

Er staan verschillende pronkstukken uit de collectie van H.M. Koningin Elisabeth II tentoon o.a. een selectie van Vlaamse schilderijen verrijkt met enkele Hollandse meesterwerken.

De selectie, gericht op de schilderkunst van onze streken, omvat werken van Memling, Metsys, Gossaert, Bruegel de Oude, Paul Bril, Rubens en Van Dyck. Deze kunstwerken zullen samen met enkele meesterwerken uit de KMSKB opgesteld worden. De moord op de Onnozele Kinderen door Bruegel de Oude, uit de koninklijke verzameling, zal naast onze Volkstelling te Bethlehem pronken. Beide werken illustreren de manier waarop Bruegel bijbelse taferelen in met sneeuw bedekte Brabantse dorpen wist te situeren. De prachtige landschappen van Rubens zullen een tweede hoogtepunt zijn. Religieuze onderwerpen en portretten van Van Dyck, boerenkermessen van David Teniers en de fascinerende Jongeman aan het venster door een anonieme schilder, vervolledigen deze prestigieuze selectie die de schilderkunst van de Zuidelijke Nederlanden vanaf de dood van Karel V tot de Vrede van 1648 illustreert.

Bijdrage Cultuur Academie: (ingang en audio-gids inclusief)

leden S-Plus: € 12,50

Niet-leden S-Plus: € 14,50

We nemen de trein van **09u24 te Gent St. Pieters.**

Prijs treinticket: + 65j : € 4

- 65j : Rail- Pass: € 14,20

b. Op donderdag, 11 september 2008 gaan we opnieuw naar Brussel: 2 bezoeken

- **de tentoonstelling "Oriental Fascination 1890-1910": het Japonisme in België in het Stadhuis**

Oosterse kunst in confrontatie met werk "onder invloed" van grote namen als Ensor, Khnopff, Rops, Spilliaert, Van Rysselberghe...

- **het Koninklijk Paleis**

Bijdrage Cultuur Academie:

leden S-Plus: € 6

Niet-leden S-Plus: € 8

We nemen de trein van **09u24 te Gent St. Pieters.**

Prijs treinticket: + 65j : € 4

- 65j : Rail- Pass: € 14,20

c. Op zaterdag, 27 september gaan we naar Schaarbeek en bezoeken het Autriquehuis (Horta) én het Schaarbeeks Biermuseum.

Het **Autrique-huis** is het eerste markante gebouw van **Victor Horta**. Het werd in 1893 gebouwd en is nog steeds een voornaam element in het architectonisch patrimonium van Brussel. Het huis werd op uitmuntende wijze gerestaureerd en is heden open voor het publiek

Het huis is een belangrijke maatstaf van de Art Nouveau: men vindt er reeds elementen terug die de architect en zijn zoektocht kenmerken.

Het Schaarbeeks Biermuseum: duizend Belgische bierflessen en prachtige oude bier-reclameborden maken een mens dorstig. Daarom krijg je in ruil voor je entreekaartje een frisse pint heerlijke Schaerbeekoise...

Bijdrage Cultuur Academie: (inclusief gids)

leden S-Plus: € 9,50

Niet-leden S-Plus: € 11,50

We nemen de trein van **09u24 te Gent St. Pieters.**

Prijs treinticket: + 65j : € 4

- 65j : Rail- Pass: € 14,20

Heeft u vragen of problemen i.v.m. onze activiteiten of de werking van onze vereniging?

Contactgegevens:

Francine van der Graaf: voorzitter

Tel. 09/220.58.21- 0496/86.12.35

Handbalstraat 15, 9000 GENT

Freddy D'havé: secretaris

Tel. 09/221.12.36 - 0474/31.26.30

Kikvorsstraat 23, 9000 GENT

freddy.d.have@telenet.be

Antwoord- en inschrijvingsstrook

(te versturen naar Francine van der Graaf, Handbalstraat 15, 9000-Gent.)

Naam en voornaam :

adres : tel.:

Ik wens deel te nemen aan volgende activiteiten: (gelieve de data voor inschrijving en betaling te respecteren a.u.b.)

- a. **Natuurwandeling op donderdag, 18 mei 2008 (14u30), Bourgoyen-Ossemeersen, Driepikkelstraat 32 te Mariakerke (Gent).**

Aantal personen:

- b. **Herfstconcert op zondagmorgen, 19 oktober 2008 in het WZC Domino, St.-Margrietstraat te Gent om 11u.**

Aantal personen: (€ 6)

Ik betaal de som van € **vóór 1 oktober 2008** op rekeningnummer **001-1173234-95 van Gepensioneerden ACOD-Onderwijs Gent**

- c. **Modeshow (wintercollectie) op woensdag, 29 oktober 2008 in het WZC Domino, St.-Margrietstraat te Gent.**

Aantal personen: (€ 3)

Ik betaal de som van € **vóór 1 oktober 2008** op rekeningnummer **001-1173234-95 van Gepensioneerden ACOD-Onderwijs Gent**

- d. **Jaarlijks banket op vrijdagmiddag, 14 november 2008 in de Salons Van Caneghem te Merelbeke.**

Aantal personen: (€ 46)

Ik betaal de som van € **vóór 1 november 2008** op rekeningnummer **001-1173234-95 van Gepensioneerden ACOD-Onderwijs Gent**

- e. **Geleid bezoek aan de tentoonstelling "Vlaamse Wandtapijten voor de Bourgondische Hertogen" op donderdag, 4 december 2008 (14u30) in de St. Pietersabdij te Gent.**

Aantal personen: (€ 10)

Ik betaal de som van € **vóór 1 november 2008** op rekeningnummer **001-1173234-95 van Gepensioneerden ACOD-Onderwijs Gent**

Datum:..... Handtekening:.....